

ת"פ (חיפה) 3698-09-24 - מדינת ישראל נ' סרגיי ליפצ'נקו

ת"פ (חיפה) 3698-09-24 - מדינת ישראל נ' סרגיי ליפצ'נקו מחוזי חיפה

ת"פ (חיפה) 3698-09-24

מדינת ישראל

נגד

סרגיי ליפצ'נקו (עציר)

בית המשפט המחוזי בחיפה

[06.01.2025]

כב' הנשיא, השופט אבי לוי

גזר דין

הנאשם, סרגיי ליפצ'נקו, הורשע ביום 20.11.24 - בהתאם להודאתו במסגרת הסדר טיעון - בעבירה שנכללה בכתב אישום מתוקן אשר הוגש נגדו, ואשר עניינה בשוד לפי סעיף 402(א) לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן: "חוק העונשין" או "החוק").

במסגרת ההסדר הנ"ל הוסכם, כי הצדדים יטענו לעניין העונש באופן חופשי.

עובדות כתב האישום המתוקן

במועד הרלוונטי לכתב האישום, הועסקה נ.א.ס (המתלוננת) כמוכרת בחנות נוחות דלק "סונול" שנמצאת ברח' XXXX, בXXX. הנאשם החליט לשדוד כסף מקופת חנות הנוחות. בהמשך להחלטתו, וכחלק מן ההכנה לביצוע השוד, נכנס הנאשם ליום 17.8.24 בשעה 7:41, לחנות ושהה בשירותים למשך כדקה ויצא משם לאחר מכן. בשעה 08:08 חזר הנאשם לחנות כשהוא אחוז בידו סכין ונושא על גבו תיק. כל זאת לאחר שהחליף בגדיו, חבש לראשו כובע והרכיב משקפי שמש, מתוך כוונה להקשות על זיהויו. הנאשם ניגש למתלוננת, שעמדה בסמוך לקופה, כשהוא מנופף בסכין והורה לה לפתוח את הקופה וכן איים עליה שאם לא תפתח את הקופה היא תיפגע.

המתלוננת אמרה לנאשם כי היא איננה מסוגלת לפתוח את הקופה עקב הלחץ בו היא נתונה. הנאשם מצדו ניגש לעבר מדף הסיגריות בחנות ונטל 58 קופסאות סיגריות בשווי כולל של כ- 2000 ₪ והכניס אותן לתיק. לאחר מכן, נטל הנאשם את הטלפון הסלולרי של המתלוננת, שהיה מונח בסמוך לקופה והכניסו לתיקו, בכוונה לגנובו, תוך שהוא יוצא מן החנות בהליכה מהירה וכשהוא נושא את הטלפון הסלולרי של המתלוננת וקופסאות הסיגריות באמתחתו. בהמשך, השליך הנאשם בקרבת החנות, ברחוב תל אביב 42, את פרטי הלבוש שביצע עמם את המעשים המתוארים לעיל: חולצה ארוכה, כיסוי ראש ומשקפי שמש.

ראיות לעניין העונש

המאשימה

ב"כ המאשימה המלומד, עו"ד אמיר אלרון, הגיש את תמצית מן המרשם הפלילי בעניינו של הנאשם (טעת/1); ממנו עלה, כי לחובת הנאשם רשומות שבע הרשעות קודמות, בין היתר בעבירות שעניינן, איומים, פריצה לרכב (ת"פ 37841-11-21, שלום חיפה) ושוד מזוין (ת"פ 44892-10-20 מחוזי חיפה). בגין עבירות אלו ריצה הנאשם תקופות מאסר משמעותיות, בנות עשרות חודשים. הודגש, כי בגין שני התיקים, שבמסגרתם הורשע (37841-11-21 מיום 12.12.22 וכן 44892-10-22 מיום 24.2.21) תלויים כנגד הנאשם שני מאסרים מותנים בני הפעלה (5 ו- 12 חודשים, בהתאמה) בתיק דכאן. בהקשר זה, הוגשו כתבי האישום, הפרוטוקולים, וגזרי הדין הרלוונטיים לתיקים הנ"ל (טעת/3 - טעת/4). עוד הוצגה לעיוני רשימת הכליאות בעניינו של הנאשם (טעת/2). כאן המקום לציין, כי עונשי המאסר המותנים, בגדרי שני גזרי הדין המפורטים לעיל, נוסחו כך שנאסר על הנאשם לעבור במשך שלוש שנים "עבירת רכוש מסוג פשע".

טיעוני הצדדים לעניין העונש

המאשימה

ב"כ המאשימה עמד על עברו הפלילי של הנאשם ועל העדר המורא מפני החוק, הבא לידי ביטוי בביצוען של עבירות דומות, פעם אחר פעם, חרף מאסרים מותנים שהיו תלויים ועומדים לחובתו. לדידה של המאשימה, העונש שצריך להיות מושת על הנאשם בתיק דכאן צריך שיטמון בחובו מסר הרתעתי. הפרקליט עמד על נסיבות ביצוע העבירה, בציינו כי במקרה זה עסקין בעובדת תמימה בחנות נוחות. הוער, כי הנאשם משכלל פעם אחר פעם (נוכח עברו הפלילי) את אופן ביצועה של התנהגותו העבריינית. צוין עוד, כי המתלוננת בתיק דכאן בחרה שלא למסור את עדותה כנפגעת עבירה. עוד עמד ב"כ המאשימה על פסיקה, המתאימה לשיטתו לנסיבות המקרה דכאן, וכן על הערכים המוגנים שנפגעו כפועל יוצא מהתנהגותו של הנאשם. לאור אלו, נתבקשתי לקבוע בעניינו של הנאשם מתחם ענישה הנע בין שלוש שנות מאסר לבין חמש שנים לריצוי בפועל, לצד עונשים נלווים (הכוללים פיצוי עבור המתלוננת). הוער, כי הנתון שלפיו הנאשם נתון במצב כלכלי קשה אינו צריך להיזקק לזכותו. לסיכום, נתבקשתי לגזור את עונשו של הנאשם ברף האמצעי- עליון של מתחם הענישה המוצע, וכן לצבור את עונשי המאסר המותנים במלואם לעונש שיושת כאן.

ההגנה

ב"כ המלומד של הנאשם, עו"ד יאיר נדשי, הגיש טיעונים כתובים לעונש (טעה/1) והוסיף על דברים אלו בעל פה. הסנגור עמד על כך, שכתב האישום שתוקן במסגרת ההסדר, משקף הקלה משמעותית באשמה הניבטת ממעשיו של הנאשם. הוער, כי בעבירת השוד (שלא בנסיבות מחמירות) קיים מנעד עונשים רחב, התלוי בנסיבותיו של כל תיק ותיק. ב"כ הנאשם עמד בהרחבה על פסיקה המתאימה לשיטתו לנסיבות עניינו של הנאשם. צוין, כי הסיכון שנשקף בפועל למתלוננת היה מצוי ברף התחתון.

לדידו של הסנגור יש לשרטט בתיק זה מתחם ענישה הנע בין 6 לבין 18 חודשי מאסר לריצוי בפועל. באשר לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, פורט כי נסיבות חייו של הנאשם קשות, הן נוכח התמכרותו לסמים בגיל צעיר, הן נוכח מצבה הרפואי של אמו. לסיכום, נתבקשתי להשית על הנאשם עונש מאסר בן 12 חודשים לריצוי בפועל, ולהפעיל את המאסרים המותנים כך שחציים ירוצו בחופף לעונש זה. הוסף, כי באופן זה יוותר לנאשם "ניצוץ של תקווה" לשקם את חייו בין כתלי בית המאסר.

דבריו של הנאשם

הנאשם פנה אל בית המשפט וציין, כי הוא נקי מסמים מזה כארבעה חודשים, והוא מתבייש במעשיו. דיון והכרעה

ביצועה של עבירת שוד באמצעות סכין, המופנית כלפי עובדת חנות נוחות מחייבת את בתי המשפט בתגובה עונשית הולמת כנגד מבצעה, כחלק מן האינטרס הציבורי בלמגר עבירות אלו מן היסוד. נקל לדמיין את האימה שאחזה בגופה של המתלוננת באותם הרגעים שבהם הנאשם נופף בסכינו מול פניה (ע"פ 3698/20 מחאמיד נ' מדינת ישראל, ניתן ביום 3.11.20); ולראייה, המתלוננת פנתה לנאשם ואמרה לו כי היא איננה מסוגלת לפתוח את הקופה עקב הלחץ שבו היא נתונה. למרבה המזל, האירוע המדובר לא הסלים, דבר אשר עלול היה להוביל לתוצאות הרות אסון.

מתאימים לעניין זה דבריה של כב' השופטת ע' ארבל שנכתבו במסגרתו של ע"פ 5265/12 עמור נ' מדינת ישראל (ניתן ביום 27.12.12), ולפיהם:

"עבירה זו אסור לה שתקנה אחיזה במחוזותינו ועלינו לפעול לעוקרה היכן שניתן. עבירת השוד פוגעת בציבור הקורבנות המסוים במסגרת האירוע, כמו גם בכלל האוכלוסייה כאשר גורמים עבריינים מאיימים על שלומה ורווחתה. על בתי המשפט להעביר מסר מרתיע לכל מי שבוחר להשיג רווח 'קל' בדרך עבריינית תוך פגיעה באנשים תמימים הנקרים בדרכם. כאמור, בנסיבות רגילות הרתעה זו צריכה לכלול מאסר בפועל".

זוהי אם כן נקודת המוצא העונשית.

ככלל, עת נפנים לבצע את מלאכת הענישה, העיקרון המנחה שנקבע במסגרת תורת הבניית שיקול-הדעת השיפוטי, הוא עקרון ההלימה: משמע, שימור יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג העונש המוטל עליו ומידתו. על מנת לשמר יחס זה, עובר לקביעת העונש יש לשרטט מתחם עונש הולם, מתוך התחשבות בערך החברתי בו פגע המעשה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנוהגת ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה. מכאן, לאחר קביעת המתחם, וככל שבית-המשפט לא מצא לנכון לסטות הימנו מטעמים של שיקום או של הגנה על הציבור, יקבע העונש המתאים לנאשם בשים לב לנסיבותיו האישיות ולנתונים נוספים, הללו שאינם קשורים בביצוע העבירה.

כאמור, הדרך המובילה אל מתחם העונש ההולם מתחילה באיתור הערכים החברתיים אשר בהם פגע הנאשם במעשיו. ברי, כי מעשיו של הנאשם פגעו בערכים שעניינם בזכותה של עובדת תמימה, באשר היא, להגנה מפני פגיעה בכבודה, גופה, נפשה, והקניין עליו היא אמונה; מידת הפגיעה בערכים אלו היא ממשית. מכאן, על מנת לשרטט כדבעי את מתחם העונש ההולם בעניינו של הנאשם עיינתי בפסיקה רחבה העוסקת בעבירות שעניינן שוד לפי סעיף 402(א) לחוק העונשין. כאן המקום לציין, כי -

"באשר לקביעת מתחם העונש ההולם - כנודע, לובשת עבירת השוד פנים וצורות רבות וקביעת מתחמי הענישה ההולמים בגינה מגוונת; אך פטור בלא כלום אי אפשר (בבלי, חולין כז ע"ב), ואת המסגרת קבע כמובן המחוקק בקביעת 'תג העונש' לעבירה זו [...]" (ע"פ 4841/13 עומר ספי נ' מדינת ישראל, ניתן ביום 6.2.14). כמו כן, בל לנו לשכוח, כי מדיניות הענישה אינה חזות הכול, אלא שזו מהווה אך אחד מן השיקולים המשמשים בידי בית המשפט בקביעת מתחם העונש (ראו למשל: ע"פ 9954/17 זילברשטיין נ' מדינת ישראל, פסקה 9, ניתן ביום 22.4.18).

ככלל, התייחסות הפסיקה אל מעשי שוד המבוצעים כלפי "עובדי לילה" היא כאל מעשים בעלי חומרה יתרה, שכן קיימת חשיבות מוגברת להגן על אותם עובדים, הן נוכח החשיבות שבהפעלתם הן נוכח הצורך לצמצם את חשיפתם לעבירות דומות (ע"פ 9079/16 מיארה נ' מדינת ישראל, פסקה 9, ניתן ביום 9.13.17). על אף שהעבירה דכאן בוצעה בשעות הבוקר, דברים אלו מובנים מאליהם, בהתאמות המתחייבות. ראו למשל, ע"פ 475/20 סורני נ' מדינת ישראל (ניתן ביום 13.7.22) - במסגרת פרשה זו הושתו 19 חודשי מאסר לריצוי בפועל; ע"פ 3698/20 מחאמיד נ' מדינת ישראל (ניתן ביום 3.11.20) - במסגרת פרשה זו הושתו 30 חודשי מאסר לריצוי בפועל; ע"פ 1702/16 מדינת ישראל נ' שושני (ניתן ביום 17.5.16) - במסגרת פרשה זו הושתו 36 חודשי מאסר לריצוי בפועל (הכוללים את 12 החודשים על תנאי שהופעלו במצטבר); ע"פ 1326/14 מחאג'נה נ' מדינת ישראל (ניתן ביום 2.6.14) - במסגרת פרשה זו הושתו 24 חודשי מאסר לריצוי בפועל; ע"פ 7516/12 פלוני נ' מדינת ישראל (ניתן ביום 1.8.13) - במסגרת פרשה זו הושתו 36 חודשי מאסר לריצוי בפועל; ע"פ 4125/14 חרב נ' מדינת ישראל (ניתן ביום 6.1.15) - במסגרת פרשה זו הושתו 24 חודשי מאסר לריצוי בפועל; ע"פ 3076/14 שקרה נ' מדינת ישראל, ניתן ביום 25.3.15 - במסגרתו הושתה שנת מאסר לריצוי בפועל.

בבחינת הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה (סעיף 40ט לחוק), הרי שהנאשם עשה שימוש בסכין, נתון שיש בו כאמור פוטנציאל להסלמה ממשית; מעשהו היה מתוכנן; הוא תכנן את מעשיו בתחום מסוים, כך שנכנס עובר לביצוע השוד לשירותים במקום על מנת להחליף בגדים ולחבוש על גופו אמצעי הסוואה (כובע ומשקפי שמש). לאחר ביצוע העבירה הוא השליך את בגדיו אלו בקרבת מקום. הנאשם הוא העבריין הבלעדי באירוע; הנזק, אשר נגרם מביצוע העבירה כולל נזק רכושי (סיגריות בשווי 2,000 ₪ וכן את מכשירה הנייד של המתלוננת - על אודות החומרה המשתקפת מגניבה של מכשיר נייד, האוצר בחובו פרטים חשובים, אישיים ורגישים, ראו למשל: ע"פ 2031/23 בטסי נ' מדינת ישראל, פסקה 8, ניתן ביום 28.2.24), אך גם נזק לא-רכושי, שכן ברי, כי מעשים מסוג זה גורמים לפגיעה בנפשה של קורבן העבירה. הדברים ידועים ואינם צריכים הרחבה. אין בנמצא כל הצדק או קרבה לסייג לאחריות הפלילית המצדיקים את מעשהו המסוכן של הנאשם. הוא יכול והיה צריך להימנע מלבצעו.

לאור כל המקובץ, מצאתי לנכון לקבוע מתחם ענישה הנוגע לנאשם הנע בין 20 לבין 40 חודשי מאסר לריצוי בפועל, לצד עונשים נלווים.

מכאן, ראוי לבחון מהו העונש המתאים לנאשם בשים לב לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה. בעניין זה, הרי שיש לזקוף לזכותו של הנאשם את החיסכון המשמעותי בזמן שיפוטי יקר, הנגזר מהודאתו ומנטילת האחריות מצדו. ברי, כי עונש מאסר ממושך יפגע בנאשם ובמשפחתו (אמו). בהקשר זה לא נעלמו מעיניי נסיבות חייו הקשות של הנאשם, כפי שתוארו על ידי סנגורו המלומד. דא עקא, עברו הפלילי של הנאשם עשיר בעבירות דומות. מאסרים מותנים בני הפעלה אינם מרתיעים את הנאשם מביצוען של עבירות דומות ועל כך יש להצר. כמו כן, אין בנמצא מתווה שיקומי בעניינו.

משאלה הם פני הדברים, מצאתי להטיל על הנאשם עונשים כדלקמן -
א. 26 חודשי מאסר לריצוי בפועל.

עונש המאסר המותנה שהושת על הנאשם במסגרתו של ת"פ 44892-10-20 (12 חודשי מאסר) יופעל ויצטבר במלואו לעונש המושת כאן. באשר לעונש המאסר המותנה שהושת על הנאשם במסגרתו של ת"פ 37841-11-21 (5 חודשי מאסר לריצוי בפועל) הרי, שזה יופעל ויחפוף במלואו לעונש המושת כאן. הטעם לחפיפה היא נסיבות חייו של הנאשם, מתוך תקווה שיוותר נקי משימוש בסמים בגדרי בית הסוהר וינסה לשקם את חייו באמצעות טיפול בין כתלי בית המאסר.

יוצא, אפוא, כי על הנאשם מושתים 38 חודשי מאסר לריצוי בפועל, בניכוי ימי מעצרו (אלו אשר אינם חופפים את תקופות מאסרו בגין תיקיו הנוספים).

ב. 12 חודשי מאסר על תנאי שלא יעבור במשך 3 שנים עבירת אלימות מסוג פשע.

ג. 6 חודשי מאסר על תנאי שלא יעבור במשך 3 שנים עבירת רכוש.

ד. פיצויים בסך 5,000 ₪ לטובת נפגעת העבירה אשר ישולמו ב - 10 תשלומים חודשיים רצופים ושווים החל ביום

1.2.25 ויועברו לנפגעת העבירה לפי פרטים עדכניים שיימסרו בידי המאשימה למזכירות. אי תשלום אחד מן

התשלומים במועד יעמיד את יתרת הפיצוי לפירעון מיידי.

זכות ערעור כחוק

ניתן היום, ו' טבת תשפ"ה, 06 ינואר 2025, במעמד הצדדים.